

ที่ ยส ๗๑๑๐๑/๓๔๐

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลกุดกุง
อำเภอคำเขื่อนแก้ว ยส ๓๕๑๑๐

๔ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ปิดประกาศและประชาสัมพันธ์การใช้น้ำอย่างประหยัดและการอนุรักษ์ทรัพยากร
น้ำในชุมชนให้สอดคล้องตามแนวทางการบริหารจัดการน้ำภาครัฐ

เรียน กำนันตำบลกุดกุง/ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑ - ๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นพับประชาสัมพันธ์

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดกุง ได้เตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ภัยแล้ง
เนื่องจากน้ำที่มีอยู่ตามแหล่งกักเก็บน้ำต่างๆ มีปริมาณลดลง อาจส่งผลกระทบต่อประชาชน ดังนั้นเพื่อเป็นการ
แก้ไขภาวะการขาดแคลนน้ำให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนให้น้อยที่สุด เพื่อมีน้ำใช้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง จึงขอความร่วมมือ
จากประชาชนในพื้นที่ตำบลกุดกุง ช่วยกันอนุรักษ์ฟื้นฟูและดูแลรักษาแหล่งน้ำสาธารณะ รวมถึงการใช้น้ำใน
ครัวเรือนอย่างประหยัดเพื่อให้สอดคล้องตามแนวทางการบริหารจัดการน้ำภาครัฐ

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลกุดกุง จึงขอความอนุเคราะห์มายังท่านได้ปิดประกาศและ
ประชาสัมพันธ์การใช้น้ำอย่างประหยัดและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชนให้สอดคล้องตามแนวทางการ
บริหารจัดการน้ำภาครัฐ ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย ไกยราช)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกุดกุง

สำนักงานปลัด

โทร. ๐ ๔๕๗๕ ๖๑๓๒

วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด

(1) การอาบน้ำ การอาบน้ำจะสิ้นเปลืองน้ำน้อยที่สุด รุกบัว ยิ่งเล็ก ยิ่งประหยัดน้ำ และหากใช้อ่างอาบน้ำจะใช้ได้ถึง 110-200 ลิตร

(2) การโกนหนวด โกนหนวดแล้วใช้กระดาษเช็ดก่อน จึงใช้น้ำ จากแก้วมาล้างอีกครั้ง ล้างมิดโกนหนวดโดยการ จุ่มลงในแก้ว จะประหยัดกว่าล้างโดยตรงจากก๊อก

(3) การแปรงฟัน การใช้น้ำบ้วนปากและแปรงฟันโดยใช้แก้ว จะใช้น้ำเพียง 0.5-1 ลิตร การปล่อยให้ไหลลง จากก๊อกตลอดการ แปรงฟันจะใช้น้ำถึง 20-30 ลิตรต่อครั้ง

(4) การใช้ชักโครก

การใช้ชักโครกจะใช้ได้ถึง 8-12 ลิตร ต่อครั้ง เพื่อการประหยัด ควรใช้น้ำบรรจุในภาชนะใส่น้ำ เพื่อลดการใช้น้ำ โถส้วมแบบตุ้มกดจะสิ้นเปลืองน้ำน้อยกว่าแบบชักโครกหลายเท่า หากใช้ชักโครก ควรติดตั้งโถบัสสภาวะและโถส้วมแยกจากกัน

(5) การซักผ้า

ขณะที่การซักผ้าไม่ควรมีน้ำทิ้งไว้ตลอดเวลา จะเสียน้ำถึง 9 ลิตร/นาที ควรรวบรวมผ้าให้ได้มากพอต่อการซักแต่ละครั้ง ทั้งการซักด้วยมือและเครื่องซักผ้า

(6) การล้างถ้วยชามภาชนะ

ใช้กระดาษเช็ดคราบสกปรก ออกก่อน แล้วล้างพร้อมกันในอ่างน้ำ จะประหยัดเวลา ประหยัดน้ำ และให้ความสะอาดมากกว่า ล้างจากก๊อกโดยตรง ซึ่งจะสิ้นเปลืองน้ำ 9 ลิตร/นาที

(7) การล้างผักผลไม้

ใช้ภาชนะรองน้ำแทนที่น้ำที่จ่ายเป็น โถสะอาดและประหยัดกว่าเปิดล้างจากก๊อกโดยตรง ถ้าเป็น ภาชนะที่แยกย่อยได้ ยิ่งน้ำนำไปรดต้นไม้ได้ช่วย

(8) การรดต้นไม้

ควรใช้ภาชนะรองน้ำและชักล้างอุปกรณ์ใน ภาชนะก่อนที่จะนำไปรดต้นไม้ จะใช้น้ำน้อยกว่า การใช้สายยางฉีดลงทั้งๆ ความสะอาดพื้นโดยตรง

(9) การรดต้นไม้

ควรใช้กับรดต้นไม้แทนการใช้ สายยางต่อจากก๊อกน้ำโดยตรง หากเป็นพื้นที่บริเวณกว้าง ก็ควรใช้ สปริงเกลอร์ หรือ ใช้น้ำที่เหลือจากกิจกรรมอื่นมารดต้นไม้ ก็จะช่วย ประหยัดน้ำลงได้

(10) การล้างรถ

ควรรองน้ำใส่ภาชนะ เช่น ถังน้ำ แลวฉีดหรือ เครื่องฉีดน้ำจุ่มน้ำลงในถัง เพื่อฉีดทำความสะอาดแทนการ ใช้สายยางฉีดน้ำโดยตรง ซึ่งจะเสียน้ำเป็นปริมาณมากถึง 150-200 ลิตร/ครั้ง

หากสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้น้ำที่ควรใช้จริง อย่างถูกวิธี ไม่เปิดน้ำทิ้งระหว่างการใช้น้ำหรือปล่อยให้น้ำสน จะ สามารถลดการใช้น้ำได้ถึง 20-50 % ที่เดียว

การเลือก ถึงเก็บน้ำ ให้เหมาะสมกับการใช้งานในครอบครัว

แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ ถึงเก็บน้ำเสตนเลสและถึงเก็บน้ำแบบ

พลาสติกโพลีเอสเตอร์

- ถึงเก็บน้ำเสตนเลส จะได้เปรียบเรื่องความแข็งแรงทนทาน ทน
ความ สะอาดง่าย

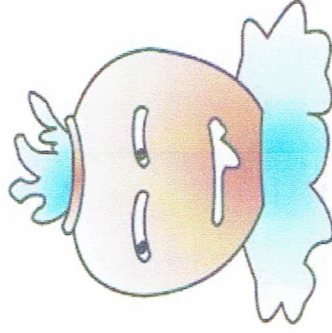
- ส่วน ถึง พลาสติกโพลีเอสเตอร์คุณภาพสูง จะได้เปรียบเรื่องรูปร่างหน้าตา
สีสวยที่หล้ากหลายกว่า และหมดปัญหาเรื่องสนิม อายุใช้งานยาวนานหลาย
หวง และยังซ่อมแซมง่ายเมื่อเกิดการรักรุด และไม่เป็ตะไคร่น้ำ

วิธีการเลือกขนาดถึงเก็บน้ำ

การ เลือกถึงเก็บน้ำ เรื่องสำคัญจึงอยู่ที่การเลือกขนาดและการติดตั้ง
มากกว่าซึ่งจากการคลลสำรวจจ วิจัยของการประปานครหลวง จะบู่การ
ใช้น้ำของแต่ละคนเฉลี่ยอยู่ที่ 200 ลิตร/วัน/คน ดังนั้นหากจะเลือกขนาดถึง
สำรองน้ำไว้ใช้ควรเลือกให้เหมาะสมกับสมาชิกคนใน บ้าน โดยการเอา
จำนวนสมาชิกในบ้าน คูณด้วย 200 ก็จะได้ขนาดถึงเก็บน้ำที่เหมาะสมกับ
บ้านคุณ แต่ถ้าจะให้ดีเอาตัวเลขที่คูณได้ คูณด้วย 2 อีกทีได้ออกเงินน้ำไม่
ไหล 2 วันติดต่อกัน เนื้อเวลาที่ต่อการใช้งานจึงจำเป็นต้องเก็บน้ำฝน
ให้เลือกขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่พื้นที่จะอำนวย เพราะน้ำฝนต้องมียากพอ
สำหรับใช้จนถึงอีก 1 ปี

เลือกขนาดความจุของถึงเก็บน้ำให้เหมาะสมกับสมาชิกในครอบครัว

- 1.มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 5 คน ควรเลือกใช้ถึงเก็บน้ำที่มีความจุ
ประมาณ 1,000 ลิตร
- 2.มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 6 คน ควรเลือกใช้ถึงเก็บน้ำที่มีความจุ
ประมาณ 1,200 ลิตร
- 3.มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 7-8 คน ควรเลือกใช้ถึงเก็บน้ำที่มีความจุ
ประมาณ 1,600 ลิตร
- 4.มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 9-10 คน ควรเลือกใช้ถึงเก็บน้ำที่มีความจุ
ประมาณ 2,000 ลิตร

จัดทำโดย

องค์การบริหารส่วนตำบลลูกตุ้ม
ตำบลลูกตุ้ม อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

โทรศัพท์ ๐ - ๔๕๗๕ - ๖๘๙๐

แนวทางการจัดการน้ำในชุมชนอย่างยั่งยืน

*****

แนวทางการจัดการน้ำในชุมชนอย่างยั่งยืนมี ๔ ปัจจัย ได้แก่

๑. การกักเก็บน้ำฝน

การใช้อ่างเก็บน้ำหรือภาชนะอื่นๆ กักเก็บน้ำฝน ทำให้มีน้ำใช้ทั้งชุมชน ซึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องแปลกใหม่อะไรสำหรับคนไทย เรารู้จักการกักเก็บน้ำฝนเพื่อไว้ใช้มาตั้งแต่อดีต ที่สามารถนำมาใช้ในการทำการเกษตร หรืออื่นๆ แต่หากมีการนำมาใช้อาบ ต้ม หรือใช้ทำอาหาร จะต้องมีการบำบัดให้ถูกสุขลักษณะก่อน เพื่อกันไม่ให้มีผลต่อสุขภาพ

๒. ปลูก ‘พืชใช้น้ำน้อย’

หลังฤดูทำนาลด ความเสี่ยง เสริมรายได้เกษตรกร เช่น พืชตระกูลถั่ว มะละกอ พักทอง พักเขี้ยว แก้วมังกร มะพร้าว มันสำปะหลัง เป็นต้น โดยการปลูกพืชใช้น้ำน้อยช่วยลดปริมาณการใช้น้ำได้ค่อนข้างเมื่อเทียบกับข้าว ลดความเสี่ยงจากปัญหาขาดแคลนน้ำและภัยแล้ง พร้อมลดปัญหาการแย่งชิงน้ำเพื่อการเกษตรด้วยหากปลูกพืชไร่น้ำน้อยสลับกับการปลูกข้าวจะช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำดีกว่าการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังช่วยแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม ช่วยปรับปรุงบำรุงดิน และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินได้ เช่น เศษซากพืชตระกูลถั่วจะช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ช่วยปรับโครงสร้างของดินและลดการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าวได้ ขณะเดียวกันยังช่วยลดวงจรการระบาดของโรคและแมลงศัตรูข้าว และรักษาระบบนิเวศน์ในนาข้าวให้สมดุลด้วย

๓. บริหารจัดการแหล่งน้ำในชุมชน

การจัดการน้ำตั้งแต่ต้นน้ำ เช่น การขุดลอกขยายคลองธรรมชาติเดิม เพื่อดักน้ำหลากไหลลงทางน้ำไว้ นำน้ำหลากส่งตามแนวคลอง กักเก็บไว้ตามสระน้ำแก้มลิง หรือบ่อกักเก็บน้ำเพื่อสำรองน้ำในชุมชนทำให้มีน้ำใช้ยามหน้าแล้ง และช่วงฝนทิ้งช่วง

๔. ปลูกฝังการใช้น้ำอย่างคุ้มค่าแก่คนในชุมชน

สร้างจิตสำนึกร่วมกันสู่การปฏิบัติเป็นกิจวัตร ปลูกฝังคุณค่าของน้ำตั้งแต่ระดับในโรงเรียน ไปจนถึงชุมชน ทำให้เกิดวินัยในการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยให้การประหยัดน้ำในชุมชนเป็นรูปธรรม

“การไม่มองข้ามปัญหา และร่วมกันแก้ไข พัฒนาจากต้นทุนที่มี จะสามารถต่อยอดพัฒนาไปยังด้านอื่นๆ ได้ เปรียบเสมือนต้นไม้ที่แตกกิ่งก้านเพื่อเติบโต ปัญหาเรื่องน้ำ เป็นหนึ่งในปัญหาที่ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ปลูกฝังคุณค่าของน้ำ เมื่อมีการจัดการน้ำที่ดี ผู้บริโภคมีจิตสำนึกร่วมรักษา ปัญหาขาดแคลนน้ำก็จะไม่เกิดขึ้น”

นอกจากการจัดการน้ำในชุมชน สิ่ง que ทุกคนสามารถร่วมทำไปพร้อมกันได้คือ การช่วยกันประหยัดน้ำในครัวเรือน

ดังนั้น เรามาดู ๑๐ วิธี ใช้น้ำที่บ้านอย่างคุ้มค่ากันเถอะ

๑. อาบน้ำ : ฝักบัวล้นเปลืองน้ำน้อยสุด ใช้น้ำเพียง ๓๐ ลิตร ควรปิดฝักบัวขณะถูสบู่
๒. โภชนา : ใช้กระดาษเช็ดก่อนใช้น้ำล้างอีกครั้ง
๓. แปรงฟัน : แปรงฟัน บ้วนปากโดยใช้แก้ว แทนการปล่อยน้ำไหลจากก๊อก
๔. การใช้ชักโครก : ใช้ถุงบรรจุน้ำใส่ในโถน้ำ ติดตั้งโถปัสสาวะกับโถส้วมแยกกัน
๕. ชักผ้า : ไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ขณะซัก รวบรวมผ้าให้มากพอต่อการซักแต่ละครั้ง
๖. ล้างภาชนะ : ใช้กระดาษเช็ดคราบสกปรกออกก่อน และล้างพร้อมกัน
๗. ล้างผักผลไม้ : ใช้ภาชนะรองน้ำเท่าที่จำเป็น ล้างเสร็จไปรดต้นไม้ได้ด้วย
๘. เช็ดพื้น : ใช้ภาชนะรองน้ำ ชักล้างอุปกรณ์ในภาชนะก่อนเช็ดถู
๙. รดน้ำต้นไม้ : ใช้ฝักบัว หรือสปริงเกอร์ แทนสายยาง และใช้น้ำที่เหลือจากกิจกรรมอื่นรดต้นไม้
๑๐. ล้างรถ : ใช้อุปกรณ์ชุบน้ำในภาชนะ เช็ดรถแทนสายยางฉีดน้ำโดยตรง

วิธีการที่เราจะประหยัดน้ำ และทำให้มีน้ำใช้ได้นานขึ้น อาจเป็นวิธีที่หลายคนทราบอยู่แล้ว แต่ก็ยังเป็นเรื่อง que ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมถึงภาคประชาสังคมต้องร่วมมือกันผลักดันให้เกิดการลงมือทำได้จริงอย่างต่อเนื่อง

เพราะ “น้ำ” เป็นสิ่งมีค่า มาสร้างจิตสำนึกร่วมกัน ปกป้องคุณค่าน้ำในชุมชน เริ่มต้นที่ตัวเรา สู่การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

4

วิธี

การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
ในชุมชนท้องถิ่น

1

การกักเก็บน้ำฝน

ใช้อ่างเก็บน้ำหรือภาชนะอื่นๆ
กักเก็บน้ำฝนเพื่อให้มีน้ำใช้ทั้งชุมชน

2

ปลูก 'พืชใช้น้ำน้อย' หลังฤดูทำนา
ลดความเสี่ยง เสริมรายได้เกษตรกร
เช่น พืชตระกูลถั่ว มะละกอ พริกทอง
เป็ดเขียว แก้วมังกร มะพร้าว มันสำปะหลัง

3

บริหารจัดการแหล่งน้ำในชุมชน

บุคลากรขยายคลองธรรมชาติเดิม
กักน้ำหลากไว้ส่งตามแนวคลอง
กักเก็บไว้ตามแก้มลิง เพื่อใช้ยามหน้าแล้ง

4

ปลูกฝังการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า
สร้างจิตสำนึกร่วมกันสู่การปฏิบัติเป็นกิจวัตร
ช่วยให้การประหยัดน้ำในชุมชนเป็นรูปธรรม